

Spis treści

Przedmowa do wydania VI	7
Wstęp	9
Część I. Osobowość, tożsamość i kwalifikacje pedagogiczne wychowawcy	
Rozdział I. Struktura i treść osobowości wychowawcy.	17
1. Poglądy pedeutologów na osobowość wychowawcy	17
2. Profil nauczyciela-wychowawcy	28
3. Struktura osobowości wychowawcy	32
Rozdział II. Tożsamość wychowawcy	56
1. Pojęcie tożsamości	56
2. Społeczny aspekt tożsamości	58
3. Tożsamość a refleksja nad sobą	61
4. Aktualność problematyki tożsamości	66
Rozdział III. Wielość Ja a osobowość wychowawcy	69
1. Osobowość a wielość Ja	70
2. Rozwój Ja w ontogenezie	77
3. Funkcja wychowawcza Ja	83
Rozdział IV. Kwalifikacje pedagogiczne wychowawcy	88
1. Wstęp	88
2. Istota i treść kwalifikacji zawodowych i pedagogicznych. . .	92
3. Kwalifikacje pedagogiczne a doświadczenie i rutyna wychowawcy	107
4. Postawy wychowawcze	115
5. Wykładowca i jego oddziaływanie wychowawcze	127
Rozdział V. Granice ludzkiego działania i myślenia	131
1. Potoczne rozumienie terminu granica	131
2. Filozoficzne spojrzenie na sytuacje graniczne	132
3. Nauka i jej granice poznawcze	134
4. Granice odpowiedzialności	140
5. Fenomen granicy	145

Rozdział VI. Stosunki interpersonalne między wychowawcą a wychowankiem	148
1. Sens poszukiwań wiedzy o zachowaniach interpersonalnych	148
2. Osobowość a stosunki interpersonalne	155
3. Dialog interpersonalny w procesie nauczania i wychowania	158
4. Umiejętności interpersonalne	174
5. Możliwości poznawcze efektów wychowania interpersonalnego	182

Część II. Okresy rozwoju i samorozwoju osobowego wychowawcy

Rozdział VII. Kształtowanie osobowości kluczowym problemem współczesnej kultury	187
1. Kultura rzeczywistym światem człowieka.	188
2. Edukacja kulturalna a egzystencja człowieka jako osobowości.	192
3. Rola kultury w kształtowaniu osobowości.	195
4. Kształcenie międzykulturowe współczesnej młodzieży	197
Rozdział VIII. Okresy rozwoju osobowego wychowawcy	206
1. Ogólne podstawy rozwoju osobowego wychowawcy	206
2. Okresy uczenia się zawodu nauczyciela-wychowawcy	212
3. Zarys doskonalenia kwalifikacji pedagogicznych wychowawców	225
Rozdział IX. Rozwój osobowości w świetle mediów dydaktycznych	232
1. Rozwój osobowości	232
2. Media jako czynnik osobotwórczy.	236
Rozdział X. Rola zmysłów w działalności wychowawcy	243
Rozdział XI. Inteligencja i wychowanie	255
1. Oblicza inteligencji	256
2. Wielość inteligencji	259
3. Emocjonalne aspekty inteligencji	262
4. Szkoła i inteligencja	266

Część III. Działanie wychowawcy w warunkach przemocy, manipulacji i nietolerancji

Rozdział XII. Trudności w pracy wychowawczej.	275
1. Rodzaje trudności wychowawczych i ich charakterystyka.	277
2. Działania wychowawcze w sytuacjach trudnych	281
3. Sposoby przezwyciężania trudności wychowawczych	291
Rozdział XIII. Wychowawca wobec przemocy.	301
1. Złożoność relacji: przemoc – wychowanie	301
2. Przemoc a postawa kratycka	307
3. Przemoc w szkole	312
4. Wychowanie racjonalną nadzieją	318
Rozdział XIV. Przejawy manipulacji w procesie wychowania dzieci i młodzieży	321
1. Wprowadzenie.	321
2. Pojęcie i zakres manipulacji	323
3. Techniki działań manipulacyjnych	325
4. Manipulacja w rodzinie	327
5. Manipulacja w szkole	330
6. Siła wpływu manipulacji masowych środków przekazu	333
Rozdział XV. Wychowawca a tolerancja	338
1. Istota tolerancji	339
2. Złożoność relacji: tolerancja – nietolerancja.	342
3. Przejawy tolerancji w praktyce pedagogicznej	344
4. Zasady wdrażania tolerancji	347
5. Konkluzje dotyczące przemocy, manipulacji i tolerancji	354

Część IV. Skuteczność oddziaływań wychowawczych oraz sposoby kształtowania osobowości wychowawcy

Rozdział XVI. Poznawanie skuteczności oddziaływań wychowawczych	359
1. Uwagi wstępne.	359
2. Istota poznawania i oceny skuteczności oddziaływań wychowawczych	365
3. Niektóre metody kształtowania, poznawania i oceniania wyników wychowania.	371

Rozdział XVII. Zasady i metody kształtowania osobowości wychowawcy	392
1. Zasady kształtowania osobowości wychowawcy	393
2. Metody kształtowania osobowości wychowawcy	397
3. Metody ogólne	398
4. Metody sytuacyjne	402
 Część V. Sens poszukiwania osobowości wychowawczo-efektywnej	
Rozdział XVIII. Poszukiwanie siły człowieczej osobowości	411
1. Geneza i ewolucja wyjątkowości człowieka	412
2. Siła oddziaływań nauczyciela-wychowawcy wielu dróg . .	429
3. Wielość wychowawczych i nauczycielskich dróg	440
4. Podstawowe rodzaje siły nauczyciela-wychowawcy. Pozytywne i negatywne ich przejawy	444
Rozdział XIX. Pedagogiczne implikacje dalszego rozwoju i doskonalenia zawodowego wychowawców	451
1. Pedeutologia i jej zadania w systemie doskonalenia osobowości wychowawcy	452
2. Twórczy rozwój osobowości wychowawcy	455
3. Uwagi końcowe i perspektywy dalszych badań	466
Bibliografia	473